

**LIETUVOS RESPUBLIKOS**  
**KELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 8<sup>2</sup> STRAIPSNIO**  
**PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**  
**AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

**1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai**

Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso (toliau – Kodekso) 8<sup>2</sup> straipsnio pakeitimo įstatymo projektas yra parengtas siekiant lengvesnio ir aiškesnio Valstybinės kalbos įstatymo 7<sup>1</sup> straipsnio, kuriame nustatyta, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. informacija apie prekes ir paslaugas turės būti teikiama valstybine kalba, t. y. ne tik juridiniai, bet ir fiziniai asmenys privalės užtikrinti tiesioginį gyventojų aptarnavimą valstybine kalba Vyriausybės nustatytu valstybinės kalbos mokėjimo lygiu, įgyvendinimo.

Dėl šio reikalavimo taikymo nerimą išreiškė ir dalis įmonių, tokių kaip „Bolt“ ar pan., teikiančių pavėžėjimo ar taksi paslaugas. Jos teigia, kad neturės galimybės įgyvendinti šio įstatymo, nes negalės patikrinti vairuotojų.

Dar 2022 m. gruodžio mėnesį Lietuvos transporto saugos administracija interneto svetainėje paskelbė, kad nuo 2020 m. išduoda leidimus asmenims, norintiems už atlygį lengvaisiais automobiliais vežti keleivius, o per porą metų tokių leidimų buvo suteikta beveik 14 tūkstančių asmenų. Šie asmenys tokias paslaugas daugiausia teikia per įvairias mobilumo platformas („Bolt“, „Forus“ ir pan.). 2025 m. rugpjūtį populiariausia platforma „Bolt“ viešai informavo, kad plečia veiklą ir pavėžėjimo paslaugas pradeda teikti Plungėje, Elektrėnuose, Birštone ir Molėtuose, todėl galima konstatuoti, kad Lietuvoje ši paslauga populiarėja, o pavėžėjimo paslaugas teikiančių asmenų ratas plečiasi. Tikėtina, kad Valstybinė kalbos inspekcija su jos nedidele vidaus struktūra (11 darbuotojų) negalės efektyviai užtikrinti naujo valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimo vykdymo priežiūros. Papildomai reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Valstybinė kalbos inspekcija pagal kompetenciją už valstybinės kalbos vartojimo reikalavimų pažeidimus kaip poveikio priemonę gali taikyti tik administracines nuobaudas, kurios nėra didelės (įspėjimas arba bauda nuo 90 iki 170 eurų). Kaip rodo praktika, neretai Inspekcijos sprendimai yra skundžiami, o teisminiai procesai užsitęsia iki 2 metų, todėl akivaizdu, kad būsimiems pažeidėjams bus sudarytos itin palankios sąlygos ir toliau vykdyti savo veiklą ir teikti paslaugas / pardavinėti prekes nemokant valstybinės kalbos.

Vien esamų administracinės prievartos priemonių nepakaks, kad būtų tinkamai įgyvendintas naujas valstybinės kalbos privalomo mokėjimo reikalavimas. Šio pasiūlymo tikslas yra užtikrinti tinkamą naujo valstybinės kalbos vartojimo reikalavimo įgyvendinimą, o jo esmė – prevencijos mechanizmo, kuris leistų iš anksto patikrinti prekių pardavėjų ar paslaugų teikėjų valstybinės kalbos mokėjimą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą kategoriją, sukūrimas.

Manytina, kad siūlomas Kodekso 8<sup>2</sup> straipsnio pakeitimas padėtų išspręsti šią situaciją ir supaprastinti minėto įstatymo įgyvendinimą bent įmonių, siūlančių pavėžėjimo ar taksi paslaugas, srityje.

Siūlomas Kodekso 8<sup>2</sup> straipsnio pakeitimas numatytų, kad asmenys, siekiantys gauti išduodamą leidimą vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi veiklą ar išduodamą leidimą vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą, turėtų mokėti valstybinę kalbą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą kategoriją.

## **2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai**

Projekto iniciatorė Seimo narė Dalia Asanavičiūtė-Gružauskienė.

## **3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai**

Įstatymas šiuo metu nenumato, kad asmenys, siekiantys gauti išduodamą leidimą vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi veiklą ar išduodamą leidimą vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą, turėtų mokėti valstybinę kalbą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją.

## **4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama**

Siūloma, kad asmenys, siekiantys gauti išduodamą leidimą vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi veiklą ar išduodamą leidimą vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą, turėtų mokėti valstybinę kalbą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą kategoriją.

Manoma, kad toks reguliavimas padės paprasčiau reguliuoti jau priimto Valstybinės kalbos įstatymo 7<sup>1</sup> straipsnio, pagal kurį nuo 2026 m. prekes parduodantys ar paslaugas teikiantys juridiniai ir fiziniai asmenys privalės užtikrinti gyventojų aptarnavimą valstybine kalba pagal Vyriausybės nustatytą mokėjimo kategoriją, įgyvendinimą.

## **5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymų projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta**

Neigiamos priimto įstatymo pasekmės nenumatomos.

## **6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**

Priimti įstatymai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

**7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai**

Priimti įstatymai tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir verslo plėtrai neturės.

**8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams**

Įstatymo projektų nuostatos neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

**9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**

Priėmus įstatymą, nereikės koreguoti jokių kitų teisės aktų.

**10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Įstatymų projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu naujos sąvokos nepateikiamos.

**11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus**

Įstatymų projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės normoms.

**12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti**

Įstatymui įgyvendinti gali reikti įgyvendinamųjų teisės aktų derinant juos su Valstybinės kalbos įstatymo <sup>71</sup> straipsnio nuostatų įgyvendinimu.

**13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)**

Įstatymui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

**14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados**

Rengiant Įstatymo projektą nebuvo gauta specialistų vertinimų, rekomendacijų ir išvadų.

**15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis**

Nėra.

**16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai**  
Nėra.